

Холокауст

Шта смо урадили и шта планирамо?
(What we have done and what we plan?)

Presentation made

- Vesna Lucic, a professor of history at the Primary School "Old Town" in Uzice
- The presentation was made at the end of January 2011

Полазници(це) Међународне школе о Холокаусту у Јад Вашему из Златиборског округа

- Весна Лучић је на предлог Школске управе Златиборског округа, од 10-19.марта 2008. године боравила у Међународној школи о Холокаусту у Јад Вашему
- По конкурсном почетком јула 2010. у Јад Вашему су боравиле:
- Зорица Димитријевић, стручна сарадница из Основне школе “Стари град” у Ужицу и
- Вера Исаиловић, професор историје у Основној школи “Стеван Чоловић” у Ариљу

Досадашње активности Весне Лучић су:

(Previous activities by Vesna Lucic)

- Упознавање наставника
Златиборског округа са
институцијом Јад Вашем
- Introducing teachers in Zlatibor
region with the institution Yad
Vashem

2008.

- Израдила ППТ “Јад Вашем”, која је прослеђена Управи МПС-а у Ужицу, а коришћена је и за сајт Министарства просвете
- 5. априла 2008. одржала предавање о Међународној школи о холокаусту у Јад Вашему, за професоре историје средњих школа Златиборског округа, у оквиру Окружног такмичења из историје у Средњој техничкој школи у Ариљу. Присуствовало 20 професора.
- 12. априла иста ППТ и предавање је одржано за професоре историје основних школа из Златиборског округа, на Окружном такмичењу из историје у Основној школи “Нада Матић” у Ужицу. Присуствовало 45 професора.
- 20. априла 2008. одржано је предавање учесницима семинара “Подршка настави историје” о методским аспектима предавања Холокауста у Јад Вашему. Присуствовала 32 наставника из Златиборског округа.
- У септембру 2010. у РЦУ у Ужицу је Вера Исаиловић презентовала наставницима историје своја искуства из Јад Вашема

2008.

- Produced PPT Yad Vashem, which was forwarded to the Directorate MPS in Uzice, and was used as the site of the Ministry of Education
- 5. April 2008, held a lecture for teachers of history in secondary schools in the Zlatibor District at the competition in history in Arilje. A lecture on the International School of Holocaust Studies at Yad Vashem. Attended by 20 teachers.
- 12. April 2008. also PPT and Lecture was held for teachers of history in primary schools from Zlatibor region, at the competition in history in primary school "Nada Matic" in Uzice. Attended by 45 teachers.
- 20. April 2008. a lecture to participants of the seminar "Support for teaching history" of the methodological aspects of teaching the Holocaust at Yad Vashem. Attended by 32 teachers from Zlatibor region.
- In September 2010. the RCU in Uzice Vera Isailović history teachers presented their experiences from Yad Vashem

- Како смо укључили ученике?

(How we included students?)

2008.

- 22. априла 2008. историјска секција Основне школе “ Стари град” у Ужицу је приредила изложбу: “ 22. април- Дан сећања на жртве геноцида”. Кроз фотографије развијања нацизма у Немачкој, страдања Јевреја у Немачкој и страдања деце у НДХ, подсетили смо се какав ужас је рат и како је мржња слепа.
- “ Да се не заборави” у “Ужичкој недељи” од 2. маја 2008., стр 9. је изашао чланак Лучић Весне о приређеној изложби
- У истом броју “ Ужичке недеље” изашао је интервју са Лучић Весном и њеном боравку у Јерусалиму и Јад Вашему, стране 28. и 29.
- Дан сећања на жртве геноцида, Вести, од 16.маја 2008. 22. стр. текст о изложби у Основној школи “ Стари град”.

2008.

- 22. April 2008. historical section of the Primary School "Old Town" in Uzice has prepared the exhibition: "22 April-Memorial Day of victims of genocide. " Through photographs development of Nazism in Germany, the suffering of Jews in Germany and the suffering of children in NDH territory, we are reminded of what terror is a war and how the blind hatred.
- "Do not forget" in Uzice week, of 2 May 2008., article about prepared Exhibitions, was published by Lucic Vesna
- In the same issue of Uzice week an interview with Lucic Vesna and her stay in Jerusalem and Yad Vashem,
- Day of Remembrance for the victims of genocide, News of 16 May 2008th 22. pp. text about the exhibition at the Primary School "Old Town".

2008.

- Александар Савић, ученик II разреда Ужичке гимназије је 2008. за такмичење Центра за таленте урадио рад под називом “Давидове петокраке” - о ужичким Јеврејима, који су учествовали у партизанима 1941-1945.године. Ментор је била професор историје у Ужичкој гиманзији Јадранка Папић.
- Aleksandar Savic, second year student in High school wrote" David's star " - the Užice Jews who participated in the Partisan 1941-January 1945. in .2008for Centre for the competition for talents. Mentor was a professor of history at Uzice gymnasium Jadranka Papic.

2009.

- У марту 2009. године у Ужичкој гимназији Весна Лучић и Душица Илић, професор историје у Гимназији, су урадиле мини изложбу у учионици за историју и предавање о Јад Вашему, његовој структури и односу Јевреја према питању холокауста, за три разреда 4-те године.
- In March 2009. Vesna Lucic and Dušica Ilić, a history teacher in high school, did a mini exhibition in the classroom and lecture on the history of Yad Vashem, its structure and relationship of Jews to the Holocaust, for three classes, for fourth year students, in High school in Uzice.

2010.

- 25. марта 2010.- одржана су три часа ученицима 4-ог разреда Ужичке гимназије на тему “ Холокауст и геноцид, опомене за будућност”, уз подршку професора Ужичке гимназије Душице Илић.
- .25March 2010 .- were held three classess of students 4 th grade in High school entitled "The Holocaust and genocide warning for the future", with the support of teachers of history in this school - Dušice Ilic.
- 17. априла 2010. исто предавање Весна Лучић је одржала у Дому ученика средњошколаца, коме је присуствовало око 60 ученика. Приређена је и мини изложба, која је пратила предавање.
- .17April 2010. Vesna Lucic same lecture held in the House of high school students, which was attended by 60 students. Has organized a mini-exhibition that followed the lecture.

- Ширење мреже
- Involvement of teachers

2008.

- Крајем новембра 2008-е обавестила све школе Златиборског округа о конкурс Министарства просвете, да се напише рад, час на тему Холокауста
- In late November 2008-e notified all schools of the Zlatibor District of competition of the Ministry of Education to write a lesson on the Holocaust
- Из нашег округа су стигла два рада: Весне Лучић и Ћамиле Диздаревић - Прибојска гимназија (била је позвана да иде на обуку у Јад Вашем 2009-е год, али је у последњем тренутку због приватних обавеза одустала)
- From our district have received two works :Vesna Lucic and Ćamila Dizdarevic - Pribojska high school (she was invited to go to training in the Yad Vashem 2009-e god, but at the last minute due to personal obligations dropped)

2009.година

- У јануару 2009. 5 наставника Златиборског округа је присуствовало семинару о Холокаусту у Новом Саду, у организацији Јеврејске општине: Весна Лучић, Зорица Димитријевић, Весна Лијескић, Ана Петронијевић и Биљана Кнежевић.
- Били су то представници различитих школа и предмета: историчари, србисти, предавачи грађанског васпитања.
- У изради радионица за Приручник о Холокаусту учествовале Зорица Димитријевић, Снежана Цветковић и Весна Лучић

- In January 2009. from Zlatibor District 5 teachers attended a seminar on the Holocaust in Novi Sad, organized by the Jewish Community: Vesna Lucic, Zorica Dimitrijevic, Vesna Lijeskic, Ana Petronijević and Biljana Knezevic.
- They were representatives of different schools and subjects: historians, serbian language teacher, teachers of civic education.
- In preparation the workshop for Guide on the Holocaust participated: Zorica Dimitrijevic, Snezana Cvetkovic, Vesna Lucic

- У јулу 2010. још две колегинице из Златиборског округа (Зорица Димитријевић и Вера Исаиловић) су биле на обуци у Јад Вашему.
- In July 2010. two colleagues from the Zlatibor District (Zorica Dimitrijevic and Vera Isailović) were in training at Yad Vashem.
- На састанку у Београду 30. јануара 2011, прикључиле су нам се и Олгица Рубежановић, професор разредне наставе, Сања Јовановић, професор географије и грађанског васпитања и Снежана Недељковић, професор историје
- At a meeting in Belgrade on 30 January 2011, have joined us Olgica Rubežanović, classroom teacher, Sanja Jovanovic, a professor of geography and civic education and Snezana Nedeljkoic, professor of history

**Од кога смо још
учили?**

**From which we learned
more?**

2009.

- Крајем јануара 2009. присуствовала састанку у Београду, на коме је била Орит Маргалиот.
- 26. децембра 2009.- у Регионалном центру за образовање и стручно усавршавање просветних радника у Ужицу, организовала долазак и предавање Јована Мирковића кустоса Музеја жртава геноцида у Београду, за наставнике историје из Златиборског округа. Теме предавања су биле:
  1. Представљање изложбе Музеја “ Били су само деца” о деци-жртвама у Јасеновцу;
  2. О жртвама у рату у Ужичком крају и околини и
  3. Представљена су издања Музеја жртава геноцида у Београду

2009.

- In late January 2009. attended a meeting in Belgrade, where she was Orit Margalio.
- 26. December 2009 .- at the Regional Centre for Education and professional development of teachers in Uzice, organized the visit and lecture by Jovan Mirkovic, curator of the Museum of Genocide Victims in Belgrade, for history teachers from Zlatibor region. Lecture topics were:
  - Presentation of exhibitions at the museum "They were just kids" for children-victims in Jasenovac;
  - The victims of the war in Uzice and its vicinity and the end
  - Presented the items of the Museum of Genocide Victims in Belgrade

Приручник о Холокаусту

Akcioni plan grupe
a nastavne materijal

- Од маја 2009. до маја 2010. координаторка за израду Приручника о Холокаусту за наставнике у Србији.
- **Ток активности:**
- 30.маја 2009. на састанку свих полазника Јад Вашема сам именована за координатора овог пројекта, а група за израду наставних материјала је израдила Акциони план, који је сређен и послат 1. јуна 2009.
- До 29.јуна је израђен Коначан предлог структуре Приручника. Предвиђена динамика је у потпуности испоштована.
- У изради Приручника је узело учешће око 20-ак колега.
- Почетком јануара 2010. дошло је до састанка аутора прилога, Душка Вујичића из Платонеума са Биљаном Стојановић, координаторком пројекта о Холокаусту
- Крајем јануара 2010. представљен је садржај и концепт Приручника Хави и Јифтаху, на састанку у Београду.
- У складу са њиховим сугестијама извршене су корекције садржаја и до краја марта прослеђене Платонеуму
- До краја маја 2010. прелом за Приручник је био готов.
- Добили смо похвалне оцене за садржај од стране стручњака из Јад Вашема
- Очекујемо да ће неко препознати значај овог Приручника и дати финансијску подршку за његово штампање

Guide for teacher on the Holocaust

From May 2009. by May 2010. I am coordinator for the preparation of guide on the Holocaust, for teachers in Serbia.

Course of action:

May 30, 2009th was at a meeting of all participants Yad Vashem. I was appointed as the coordinator of this project, a group for development of teaching materials has developed an Action Plan, which was arranged and sent first June 2009.

By 29 June a proposal is made final structure of the Guide. The predicted dynamics are fully respected.

In developing the Guide have taken part about 20 colleagues.

In early January 2010. there was a meeting by authors, Dusko Vujicic from Platoneum with Biljana Stojanovic, coordinator of the project on the Holocaust

In late January 2010.in meeting in Belgrade. the concept of the Guidebook is represented by Hava and Jephthah, In accordance with their suggestions have been made corrections and content submitted by March Platoneum

By the end of May 2010. structure of the Guidebook was over.

We received compliments for the content of ratings by experts from Yad Vashem

We expect that someone will recognize the importance of this Guidebook and provide financial support for its printing.

Структура Приручника за образовање о Холокаусту

Теме	Стр.	Структура тема	Аутори
Увод	9-11	<ul style="list-style-type: none"> - Зашто образовање о Холокаусту - Појам- холокауст - Међународне институције које се баве питањима образовања о холокаусту - Институције у Србији које се баве холокаустом - Место Приручника о холокаусту у наставним плановима и програмима 	Весна Лучић, Основна школа „Стари град“ у Ужицу
Учење о холокаусту - циљеви и исходи	13-14	<ul style="list-style-type: none"> -Циљеви: општи и посебни -Исходи 	Александра Поповић, Гимназија „Светозар Марковић“ Нови Сад
Холокауст у настави- методолошке напомене	15-21	<ul style="list-style-type: none"> -Која питања користити? -Предлог метода и техника, њихов опис и начини коришћења на часу -У чему треба бити обазрив? -Како користити разне врсте историјских извора? 	Смиљана Грујић и Мирјана Тркуља
Кратак историјат холокауста	23-36	<ul style="list-style-type: none"> - Од антисемитизма до холокауста (1933-1939) - „Коначно решење“ у току Другог светског рата (1939-1945) - Ослобођење и повратак у живот 	Др Иван Бецић
Токови коначног решења јеврејског питања у Југославији	37-55	-Холокауст на просторима бивше Југославије у најкраћим и најважнијим описима	Др Милан Кољанин
Спомен-дани Јевреја некадашње Југославије	56-57	Хронолошки преглед спомен-дана и који догађаји стоје иза тих датума	Мр Гордана Тодорић, СШ „Светозар Марковић“, Нови Сад
Значај архивирања	58-71	О значају за тему о холокаусту историјских извора, споменика, могућностима коришћења у настави	Светлана Мирковић, Економска школа „Ваљево“ у Ваљеву
Литература о Холокаусту (на српском језику)	72-77	Списак се састоји из следећих подкатегорија: историја Јевреја, Холокауст, Рација, суђење нацистима, мемоарска грађа, књижевна дела, интернет, филмови, праведници	Мр Гордана Тодорић, СШ „Светозар Марковић“, Нови Сад

Примери добре праксе у настави о Холокаусту (часови су из домена српског језика, грађанског васпитања, историје)	78-88	Прогон Јевреја у Србији 1941.године The persecution of Jews in Serbia 1941	Лучић Весна, Основна школа „Стари град“ , Ужице
	89-98	Солидарност и помоћ Јеврејима у Србији Solidarity and support for Jews in Serbia	Лучић Весна, Основна школа „Стари град“ , Ужице
	99-106	Живот у гету Life in the ghetto	Александра Поповић, Јелка Божин, Сања Глуховић Васић, Душан Вујичић-Нови Сад
	107-116	Деца у Холокаусту Children in the Holocaust	Александра Поповић, Јелка Божин, Сања Глуховић Васић, Душан Вујичић-Нови Сад
	117-126	Јевреји између два рата у Београду Jews between the wars in Belgrade	Сања Ристић, XIII београдска гимназија
	127-159	Логор Сајмиште у Београду Camp Sajmiste in Belgrade	Сања Ристић, XIII београдска гимназија
	160-164	Дневник Ане Франк The Diary of Anne Frank	Снежана Цветковић, Основна школа „Нада Матић“, Ужице
	165-184	Култура у функцији нацистичке пропаганде Culture in Nazi propaganda	Мр Гоца Тодорић , СШ „Светозар Марковић“, Нови Сад
	185-192	Холокауст у превенцији злочина против човечности The Holocaust in the prevention of crimes against humanity	Зорица Димитријевић, Основна школа „Стари град“, Ужице
	193-211	Одговорност - индивидуална и друштвена Responsibility - individual and social	Саша Радошевић, Сенка Јанков и Предраг Павлов из Зрењанина
212-228	Приповетка „Деца“- Иво Андрић "Children" - Ivo Andric	Наташа Николић, Лесковац	

Акциони план за период 2011/2012.

године

- **Приоритети**
- Пружање наставницима подршке, идеја и модела, у настави о Холокаусту, кроз примере добре праксе
- Упознавање ученика са појавама холокауста и геноцида
- Упознавање локалне заједнице са појавама холокауста и геноцида у (институционално и ванинституционално)
- **Развојни циљ**
- Унапређење наставног процеса и рада наставника на теми Холокауст, као и анимирање шире јавности о појавама, које негирају узвишеност људског постојања

Action Plan for 2011/2012

- Preferences
- Providing support for teachers, ideas and models in teaching about the Holocaust, through examples of good practice
- Introducing students to the phenomena of the Holocaust and genocide
- Introducing the local community with the phenomena of the Holocaust and genocide (institutional and non-institutional)
- Development goal
- Improving the educational process and work of teachers on the subject of the Holocaust, as well as attracting the general public about the dimensions of those who deny the glory of human existence

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	Носиоци активности	Време реализације	Кога још укључујемо
1. Пружање наставницима подршке, идеја и модела, у настави о Холокаусту, кроз примере добре праксе	1.1. Реализација огледног часа на тему Холокауст у окупираној Србији, за ученике осмог разреда основне школе, на часу историје.	Весна Лучић	Друго полугодиште школске 2010/2011.	-Колеге које су биле у Јад Вашему
	1.2. Реализација огледног часа на тему Холокауст и образовање као превенција злочина против човечности, за ученике осмог разреда основне школе, на часу грађанског васпитања	Зорица Димитријевић	Прво полугодиште школске 2011/2012.	-Колеге које су биле у Јад Вашему
	1.3. Постављање сценарија часова, извора, литаратуре на сајт	Вера Исаиловић	Током целе 2011/2012.	- Колеге које су биле у Јад Вашему
2. Упознавање ученика са појавама холокауста и геноцида	2.1. Предавања о холокаусту и геноциду за ученике 4-те године средње школе, у Ужичкој гимназији	Весна Лучић Душица Илић	Март/ април 2011.	
	2.2. Радионица о Праведницима међу народима у Дому ученика средњошколаца у Ужицу	Весна Лучић	Март/ април 2011.	-Мирјана Љубојевић, васпитач у Дому ученика средњошколаца
	2.3. Изложба у РЦУ Ужицу, поводом 22. априла - Дана сећања на жртве геноцида	Весна Лучић	Април 2011.	-Зорица Димитријевић -Душица Илић -Снежана Недељковић -Весна Лијескић
	2.4.. Изложба поводом 22. априла - Дана сећања на жртве геноцида у Основној школи „Стеван Чоловић“ у Ариљу	Вера Исаиловић	Април/мај 2011.	-Колеге које су биле у Јад Вашему -Историчари из Ариља и Пожеге
3. Упознавање локалне заједнице са појавама холокауста и геноцида (институционално и ванинституционално)	3.1. Радио или тв емисија на локалним медијима на тему: Холокауст и геноцид појаве XX века, узроци и последице	Весна Лучић, Душица Илић, Снежана Недељковић	Јесен 2011.	- Колеге које су биле у Јад Вашему - Локални медији (радио, тв, нонине)

.1 Providing support for teachers, ideas and models in teaching about the Holocaust, through examples of good practice

.1.1 Realization of the pilot class on the Holocaust in Nazi-occupied Serbia, the eighth grade, in class history; Vesna Lucic; second half academic .2010/2011

.1.2 Realization of the pilot class on the Holocaust and education for the prevention of crimes against humanity, for the eighth grade, the class of civic education ; Zorica Dimitrijevic; first semester of the academic .2011/2012

.1.3 Set up scenarios hours, sources at the site literatura; Vera Isailović; Throughout .2011/2012

.2 Introducing students to the phenomena of the Holocaust and Genocide

.2.1 Lectures on the Holocaust and genocide for students and 4-year high school, high school in Uzice Vesna Lucic and Dušica Ilić; March / April .2011

.2.2 Workshop on the Righteous among the nations in the House of high school students in Uzice; Vesna Lucic; March / April .2011

2.3 .The exhibition in the RCU Uzice, on the occasion of 22nd April - Day of Remembrance for the victims of genocide; Vesna Lucic; April 2011. Zorica Dimitrijevic; Dušica Ilić; Snezana Nedeljkovic; Vesna Lijeskic

2.4. .Exhibition on the occasion of 22nd April - Day of Remembrance for the victims of genocide in the primary school "Stevan Čolović" Arilje; Vera Isailović; April / May 2011th

.3 Introducing the local community with the phenomena of the Holocaust and Genocide (institutional and non-institutional)

.3.1 Radio or TV show on local media on the subject: the Holocaust and genocide of the twentieth century phenomenon, the causes and consequences of Vesna Lucic, Dušica Ilić, Snezana Nedeljkovic; Fall 2011th

У перспективи

In Perspective

- Превођење материјала из Јад Вашема на српски језик
- Даља реализација нових огледних часова
- Надамо се појављивању Приручника за холокауст, који би умногоме олакшао рад наставника
- Изложбе о Холокаусту у удаљенијим општинама Златиборског округа, али то зависи од добре воље и ентузијазма колега, као и од финансијских средстава која су нам потребна за њихово постављање.
- Израда тематских приручника за наставнике са радионицама на одређене теме: нпр. Живот Јевреја у Србији у међуратном периоду; Учешће Јевреја у партизанском покрету у Србији (Југославији)...

In Perspective

- Translation of materials from Yad Vashem in Serbian language
- Further experimental realization of new classes
- We hope the appearance of the Guidebook for the Holocaust, which would greatly facilitate the work of all teachers
- Exhibitions on the Holocaust in remote municipalities of Zlatibor region, but it depends on the goodwill and enthusiasm of colleagues and the financial resources we need for their installation
- Thematic guide for teachers with workshops on specific topics: eg. Jews living in Serbia in the interwar period, participation of Jews in the partisan movement in Serbia (Yugoslavia) ...

Solidarnost i pomoc
Jevrejima u okupiran

Holokaust u genocid
u NDH 1941

Progon Jevreja u
okupiranoj Srbiji 1941

Презентацију израдила

- Весна Лучић, професор историје у Основној школи “Стари град” у Ужицу
- Презентација је урађена крајем јануара 2011. године